

WTEDY SPEŁNIMY NASZA POWINNOŚĆ,

KIEDY ZDOBĘDZIEMY DLA "GŁOSU" 2.000 PRENUMERATORÓW.

G Ł O S P O L S K I

Diario oficial de la Colectividad Polaca

Administracja czynna w dniu powszednie od g. 9-iej rano do 7-ej.

Redaktor przyjmuje od godz. 6-iej do 8-iej wiecz.

Wszelkie ogłoszenia drobne, jako to: poszukiwania krewnych, zarobiarstwo pracy, wynajem i poszukiwanie mieszkań, pensje — podajemy dla członków Polskich Towarzystw — b e z p l a t n i e .

Redakcja i Administracja Dirección y Administración BUENOS AIRES, CALLE SAN JOSE 1451. U. T. 23. Buen Orden 7947. Oddział Administracji na Retiro: Leandro N. Alem 484, w lokalu Patronatu Polskiego, Telef. (Retiro) 31 — 6112.

Wartki prenumeraty dziennika: Posazie 20 pesów, półrocznie \$ 12—, kwartalnie \$ 6—, miesięczny \$ 2— .
Warunki prenumeraty tygodnika: Rozdział \$ 5—, półrocznie \$ 3—, kwartalnie \$ 1.50—
Dla członków Federacji „Dom Polski” cena o 25 proc. niższa.

BUENOS AIRES PIĄTEK, 29 WRZEŚNIA 1933.

CENA NUMERU 10 CENT.

Nr. 519.

Eksplodzja w fabryce pod Rado-

mie.

Warszawa, 28 — Nastąpiła silna eksplozja w fabryce państwa wuj blisko Radomia. Powód eksplozji niezany.

Dwa skrzydła fabryki zostały zupełnie zniszczone, 3 robotników zabitych, 5 ciężko rannych, a ponad 20 lekko rannych.

Wojna w Chaco

KOMUNIKAT PARAGWAJSKI

Asuncion, 28 — Komunikat ministerstwa obrony krajowej po wiada: Odparliśmy w Pirizal dwa silne ataki nieprzyjaciela, przyczem poniosł on potężne straty. Nieprzyjaciel cofnął się o 5 kilometrów ku Platanillos w następstwie zwinnego manewru na szego na odcinku Herrera. Na innych odcinkach starcia strazy przednich.

KOMUNIKAT BOLIWIJSKI

La Paz, 28 — Sztab generalny ogłosił wczoraj w noey następujący komunikat: Na odcinku w Bullo nieprzyja-

Świadczenie Goebbelsa przed dziennikarzami w Genewie

Genewa, 28 — Niemiecki minister propagandy Goebbels przed delegacją niemieckiej w Carle Parc Hotelu i odczytał im raport po niemiecku na 19 stronach napisania, w której podkreślał blagocę nazystów dla pokojnego i zaprzeczył, jakoby imy przagnęły wojny dodając: „Niemcy przagną współpracować nad ustaleniem pokoju euro-

peckiego, którego tak bardzo pragną narody a walczą przeciw niemu kryzysu, by kontynent ten nigdy nie mógł rozpocząć prac nad nowym pokojem. Czy może ktoś wskazać na je- cę naszego kanclerza lub

jego rządu, który by budził najmniejsze podejrzenie, że przagnie wojny? Nie leży w interesie żadnego narodu, by Niemcy traktowane były jako naród drugorzędny i pozbawiony możności bronięcia swego terytorjum, rzeczy koniecznej dla bezpieczeństwa narodu.

„Insynuować, że Niemcy przagną wojny to poprosztu ślepotą, gdy się patrzy, jak cały świat nie szuka weale rozbrojenia ale uzbrojenia”. „My nie mówimy i nie chcemy wyzbyć się nadziei, że dojdziemy do porozumienia, gdy każdy z nas będzie traktował drugiego jako niezowego kolegi i gdy wszyscy będą zdecydowani zagwarantować trwały stan pokoju i dobrobytu ogólnego”.

Genewa, 28 — W swych deklaraacjach złożonych dziennikarzom Goebbels oświadczył, że Niemcy nie podpiszą żadnego traktatu, którym by mógł być spełniony, dodając, że jakikolwiek podpiszą, uszanowanym będzie.

Temi słowami pocieszającym przyjął papież 450 angielskich bezrobotnych, którzy przybyli w pielgrzymce do Rzymu. Ojciec Święty dodał: „Będzie bez pracy, lepiej jej oświecić, gdy ją ponownie otrzymacie. Fakt, że brak wam pracy materialnej, nie przeszkadza wam pracować duchowo”.

NOWY REKORD LOTNICZY

Villa Coublay, 28 — Gustav Lemoine, francuski lotnik cywilny, zdobył światowy rekord wysokości, wznosząc się na 13.800 m. Lemoine wykonał swój lot w aparacie potech, o sile 800 koni, ekwipowanym w kondensator.

PO KATASTROFIE W MEKSYKU

Tampico, 28 — Władze czynią wszelkie możliwe wysiłki dla ratowania, umisszające w bezpieczniejszych miejscach setki osób, które znajdują się okrężone ze wszelkich stron wodą z powodu wylewów. Prace wykonuje się z tym większym pospiechem, ponieważ woda ponownie zbiera i staje się coraz niebezpieczniejsza dla zagrożonych.

Szpitale są przepelnione chorymi, rannymi i konającymi, czyż nie bolesne jeszcze jest okrutniejsze w miastach, gdzie, którzy żyją wśród ruin zburzonych domów, których liczba przekracza tysiąc.

Położenie staje się tem groźniejsze, że daje się coraz bardziej odczuwać brak środków żywnościowych i wody, co wywołuje o hawę wybuch epidemii. Szkoły kompanji naftowych obliczają na 1.750.000 dolarów.

WALKI POLITYCZNE W HISZPANII

Owiedo, 28 — Donoszą z miejscowości Cadillero, że grupa żołnierzy uzbrojonych zjawila się przed magistratem, żądając od burmistrza wydania im kluczy. W posiadaniu tychże grupa ta wtrącała do gmachu, tam zjednego z balkonów ogłosiła republikę komunistyczną, wywieszając czerwony chorągiew.

Zawiadomiona gwardja cywilna wkrótce zjawila się na miejscu, aresztując wszystkich uczestników.

UKARANIE DZIENNIKA NAZYSTOWSKIEGO

Porto Alegre, 28 — Sąd federalny nałożył karę 2 contos, czyli w przybliżeniu 160 dolarów na nacjonalsojalistyczny organ „Trzeci cesarstwo” za ogłoszenie artykułów skierowanych przeciwko Austrii.

Zarządzenie to wydano na skutek zażalenia, jakie wniósł przed sądem konsul austriacki.

Sowiety nie godzą się na umowę londyńską

London, 28 — Próby dokonane dla weignienia Sowietaom do umowy pisenicznej stosownie do umowy londyńskiej zawartej pomiędzy państwami zwycięzcy — mi i wywozonymi przemyłowczy — zły na niczem, przynajmniej czasowo.

Maie Murray wyjedzie dziś z powrotem do Waszyngtonu. Prawdopodobnie reprezentanci Argentyny, Kanady i Australji złoży swym rządowi sprawozdanie z przebiegu tych pertraktacji.

Delegat Sowietaow, Gurewicz, odrzucił ofertę, jaką mu przedłożył wczoraj Mae Murray, reprezentant północno amerykański na legacje natomiast na znaczne podwyższenie kwoty 37 milionów dolarów przyznanych początkowo Rosji.

Oficjalny Program Wizyty Generała Justo w Brazylii

Rio de Janeiro, 28 — Oficjalny program przyjeźdźcy prezydenta Argentyny gen. Justo jest następujący: 7 października. — O godzinie 10 przybycie prezydenta Argentyny na pokładzie krąwownika Marano. Wzręczenie orderu Cruzeiro generalowi Justo i ambasadorowi argentyńskiemu Ramon J. Carcano. Bankiet w pałacu Itamaraty.

8 października. — Wzięcie udziału w wiecach, w których rozegrany zostanie nagroda o 100 contos. 9 października. — Defilada 30.000 wojskowych i ewolucje orkestry 100 samolotów na lotnisku Dus Alfonsos. 10 października. — Podpisanie aktu przeciw wojnie, traktatu handlowego i innych. 11 października. — Odjazd do San Pablo.

ZARZĄDZENIA ARMII

Moskwa, 28 — Centralna egzekutywa rządu sowieckiego wydała rozporządzenie, mocą którego synowie kulaków i przeciwnicy reżimu sowieckiego z innych warstw ludności na przyszłość weclani będą do czerwonej armji, lecz tylko dla pełnienia służby pomocniczej.

SOWIECKIEJ

Do tej grupy weignięjcy zostają również ci, którzy z powodów religijnych przeciwni są służbie pod bronią.

Dekret wyraża, że „przywilej noszenia broni przypada wyłącznie proletariatowi”.

W NIEDZIELE, DNIA 1. X. 1933. - Popołudniówka Taneczna - w Tow. „WOLNA POLSKA” Dla Członków i Sympatyków Naszego Towarzystwa WSTĘP BEZPŁATNY

RODACY! POPIERAJCIE KOMITET POMOCY BEZROBOTNYM

Ofiary w gotówce i w naturze składać można: W Federacji „Dom Polski” o. San Jose 1451 tel. 23 — 7947, w Patronacie Polskim Av. Leandro N. Alem 484 tel. 31 — 6112, oraz uo waznym delegatom poszczególnych Towarzystw. Ofiary w gotówce na rachunek „Komitetu Pomocy Bezrobotnym” w Banku Polskim P. K. O. Av. Leandro N. Alem 484.

Apelujemy do Sz. Rodaków by spieszyli z pomocą tym naszym braciom którzy żyjąc w nędzy za pośrednictwem Komitetu kołaczą do ofiarności publicznej.

KRONIKA ARGENTYNSKA

DZIEŁO O POLSCE W JEZYKU HISZPAŃSKIM

KU HISZPAŃSKIM

Dzieło p. t. "POLONIA CONTEMPORANEA" — su vida política, cultural y económica", wy dane staraniem Laby Handlowej Polska — Laetisko — Amerykańskiej w Warszawie, ukazało się w sprzedaży w księgarniach w Buenos Aires, Montevideo, Mendoza, Tucuman, Cordoba, Rosario de Santa Fe, Bahía Blanca, Santa Fe.

Dzieło to jest pierwszym wydawnictwem w języku hiszpańskim, traktującym o życiu polskim we wszystkich jego przejawach. Literackie ujęcie treści.

staraniem opracowanie tejże, oraz wewnętrzną satę zapewnienia z pewną uszkołką na książkę nie tylko ze strony członków Kolonii Polskiej, tą drogą przysyła się do spopularyzowania wiadomości o Polsce współczesnej.

Nadmieniamy, że skład główny znajduje się w księgarni "LIBRERIA ATLANTIDA" — calle Florida, 643 w Buenos Aires. (Cena sprzedaży egzemplarza wynosi 5,00 pesów argentyńskich).

NADESLANE

Do Redakcji

"Głosu Polskiego"
w Buenos Aires
calle San Jose 1561.

My bezrobotni zorganizowani w Komitecie bezrobotnych, składającym się z dwóch sekcji t. j. Villa Desocupacion (Palermo) i Puerto Nuevo (Villa Edison) i Galpon D.J prosimy uprzejmie Sz. Redakcję o zamieszczenie niżejszego wraz z komunikatem o lamach Waszego pożytecznego Pisma.

KOMUNIKAT

W porozumieniu z Komitetem Pomocy dla Bezrobotnych Polaków w Argentynie została utworzona druga sekcja Komitetu z bezrobotnych, zamieszkałych w baraku D w Porcie Nowym, która w porozumieniu z dawniej już utworzoną sekcją Komitetu bezrobotnych, zamieszkałych w Palermo (Villa Desocupacion) rozszerzy akcję niesienia pomocy na bezrobotnych emigrantów z Polski, zamieszkałych w Porcie Nowym.

Zarządy obu sekcji będą się porozumiewały co do sposobu roz-

działu ubrań, bielizny, mydła etc. celem skutecznego niesienia pomocy najbardziej potrzebującym z posród bezrobotnych.

W skład Komitetu powiększonego o drugą sekcję wchodzi:

Villa Desocupacion

1. Wisniewski Stanisław
2. Dobrowolski Marjan
3. Puszczak Włodzimierz
4. Brzuska Stanisław
5. Klus Jan
6. Gdák Wawrzyniec
7. Łukaszewski Henryk

Puerto Nuevo

1. Szczepański Jan
2. Zambrzycki Franciszek
3. Salecki Leon
4. Wierciński Wiktor

Diękując z góry Sz. Redakcji za umieszczenie powyższego na lamach "Głosu Polskiego", pozostajemy

z głębokim szacunkiem
St. Wisniewski, M. Dobrowolski, Szczepański Jan, Zambrzycki Fr., Leon Salecki.

KOMUNIKAT POSELTWA R. P.

Pan Poseł Rzeczypospolitej Polskiej złożył w dniu 21 b. m. memoriał na ręce p. Ministra Spraw Zagranicznych, Karola Saavedra Lamas, w którym zwrócił uwagę na ciężki stan bezrobotnych obywateli polskich w nowym porcie i na konieczność poprawienia ich sytuacji przez udzielenie im pracy.

Pan Minister Spraw Zagranicznych wysłuchał z uwagą wywód Posła Polskiego i obiecał zająć się tą sprawą.

GWAGA ROSARIO!
Dr. LEWIN, dyplomowany w Niemczech specjalista od chorób kobiecych i męskich.

PROMIENIE X.
Mówi się po niemiecku, polsku, rusku etc.

C. Mitre 923. Tel. 3670.

BIURO PRAWNICZE D-RÓW BERKMAN

Advokaci Poselstwa R. P. i Konsulatu Polskiego
Korespondenci w wszystkich państwach Ameryki i Europy.

Tucuman 1879 — 3 piętro
U. T. Libertad 35 — 5231
135 — 0348

Bank P.K.O.
BANCO POLACO
POLSKA KASA OPIEKI S. A.
AVENIDA LEANDRO N. ALEM 464 - BUENOS AIRES.

Wkłady Oszczędnościowe 4%

Ulatwienia przy wyrabianiu Kart Wexwań i Permis de libre desemb. Informacje listowne załatwiane odwrotną pocztą.

REPREZENTACJA SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO

Zawiadomienie.

POLSKA KSIĘGARNIA — AV. LEANDRO ALEM 1138

Zawiadamia P. T., że już nadszedł transport z Nowej Ameryki sztuków z ilustracjami, które zawierają nadzwyczajnie ciekawe i nowe odkrycia irodel wiedzy tajemniczej. — Cena jednego egzemplarza, 250 stron, \$ 0.20. — Do zamówień na przesyłkę należy załączyć \$ 0.20. — Księgarnia posiada wybór rozmaitych tytułów, papierosów i tutek polskich, jak również mamy na składzie portrety naszego kochanego lotnika Kapitana Skarżyńskiego w cenie od \$ 0.50 do 20 pesów. p. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej J. Mościckiego i p. Marszałka J. Piłsudskiego w cenie od \$ 1.— do 15 pesów.

Wysyłamy na zamówienia na prowizję — wszystkie zamówienia należy kierować na adres poniższy:

W. ŁASZKIEWICZ — CASILLA DE OBERRO 2187 — BUENOS AIRES

Wielka Klinika Lekarska Specjalistów

INSTYTUT TEN ODDAJE DO DYSPOZYCJI KLIENTELI DYPLOMY ZAGRANICZNE SWOICH LEKARZY STWIERDZAJĄCICH SPECJALNOŚĆ I POSWIĘCENIE KOLONIJ POLSKIEJ INSTYTUT TEN WYKONUJE BADANIA ZAPOMOGA PROMIENI X BEZPŁATNIE I DARUJE POTRZEBNE LEKARSTWA. BY OSIĄGNĄĆ JAKNAJWIĘCEJ WYLECZENIE Z NAJMNIEJSZYM KOSZTEM DLA CHOROGE

TRYPER

NOWY LUB ZŁE WYLECZONY
Leczenie z gwarancją bez płukania — bez bólu.
Jedynym sposobem leczenia tej Klimki, który pozwala gwarantować wyleczenie w ciągu JEDNEGO miesiąca.

SYFILIS 606 914

Leczenie za pomocą elektryczności, która skraca kurację.
Reakcja Wassermann.

REUMATYZM

OGÓLNE BÓLE. PROMIENIE X.
Gardło - Nos - Uszy - Choroby kobiece
Przyjęcia w specjalnych gabiniatach

Diatermia. APARATY ELEKTRYCZNE Promienie X.
Promienie ultrafioletowe

Aby pacjenci polscy mieli okazję poznać metody, używane w naszej Klinice przy leczeniu chorób wenerycznych, postanowiliśmy przyjmować ich bezpłatnie w soboty i niedziele rano. W tej Klinice chorzych leczą wyłącznie lekarze.

ABONAMENTY BARDZO EKONOMICZNE Porada 3 pezy.

ARMIENTO 1017

(ON ULTE) de 10 A 12 y 14. 21 HORAS

WIELKA UROCZYSTOŚĆ

Związek Polaków w Berisso przy ulicy Napoles 4222 zaprasza całą Kolonję Polską w Argentynie na

Wielkie Święto Morza

które odbędzie się dnia 30-go września o godzinie 21:00

PROGRAM

Część I-sza.

1. — Odegranie Hymnów
1. i naprawde kocha MORZE POLSKIE niech spieszy do WICZA
2. — MORZE — wykład p. Konsula K. KRACZYŃSKIEGO

Część II-ga.

Wielkie przedstawienie p. t.:

Wyprawa po szczęście

pióra EWY SZELBURG - ZAREMBINY
W przedstawieniu bierze udział 40 osób.
Podobnego przedstawienia Kolonja nie oglądała jeszcze.

Część III-cia.

1. — Nasz Bałtyk — Hymn floty polskiej — F. Nowakowski
2. — Nad strumieniem morza — w gwarze kaszubskiej

Część IV-ta.

HUCZNA ZABAWA POLSKA DO RANA

Spejalne na zamówienie kulisy Bałtyku. — Kto chce i naprawdę kocha MORZE POLSKIE niech spieszy do Kolonii na godzinie 9-ta, dnia 30. IX. rb.
Zobaczy tu każdy okret polski "SMIAŁY" z całą szatnią i popitanem "X" na czelu.

Pozna górników i ich ciężką i wielką pracę. Skarby Bałtyku pozostaną na zawsze w pamięci. Każdy z Gości będzie mógł poigrać z żywymi, dobowymi pingwinami — za uprzednim pozwoleniem ESKIMÓW.
Kto nie kocha naszej perły karpackiej — Tatr i Tatrzycy — Przyjście, pogwarzenie z Góralami i Kaszubami.
Dla pragnących wrażeń, sprawdziliśmy parę wspaniałych głębi Afryki. Bardzo poczciwi Induska.
Indjanin odgrzebie z popiołów niespianęcej swą dawną i potęgę państwową.
Tu w Berisso możecie usłyszeć kawałek Gdyni — pastro. Stroje według ścisłych wzorów muzealnych.
Ze względu na obność tak dostojnych Gości jak p. Konsul i inni, uroczystość rozpocznie się punktualnie o godzinie 21:00.

WSTĘP: — PANIE \$ m n 0.30; PANOWIE \$ m n 0.50
Calkowity dochód na potrzeby miejscowej Szkoły Polonijnej.

ZARZĄD

NA WIELKI CEL

HOTEL I RESTAURACJA

W. BANDURSKI
Calle LEANDRO N. ALEM 1044

1044 - 1052

Nowootwarta Polska Restauracja. Ruchliwa pierwowzorem i tania — Na składzie wyborna wędliny z własnej kucharzy — po cenach bardzo niskich.
Łóżka zawsze z czystą pościelą p. 60 ct.

AJEDYNY SRODEK NA DEMASKOWANIE NIUCZCIWYCH INSTYTUCYJ I OSÓB — TO STAĆ SIĘ PRENUMERATOREM „GŁOSU POLSKIEGO”

NA ZIEMIACH POLSKI

WIELKA KLINIKA DENTYSTYCZNA "SARMIENTO"

WRYWANIE ZĘBÓW BEZ BÓLU \$ 2.-

Wzmocniona
\$ 35.-
Zęby wkręcane
\$ 12.-
Złota 22 Kts.

Wzmocniona nie łamie się.
\$ 50.-
MOSTY
w 3 godz. \$ 3.-

Z KAUCZUKU \$ 25.-
SUIPACHA 347 BUENOS AIRES

Dom dziewcząt w Warszawie

W Warszawie otwarty został nowy zakład wychowawczy dla dziewcząt, czyli "Dom dziewcząt".

Każde dziecko ma swój własny pokój, otoczony zielenią i kwiatami w dużym ogrodzie, który w ogóle samie wychowanki. We wnętrzu wszędzie niezmiernie czyste i przytulne, dużo słonecznego światła w ujemnej pracowni, w której najbardziej zaangażowana w prace. Łóżka porządnie umyte, obok łóżka każda z wyjątkiem posiada jednakowego koloru kuferek, który nie może być zamknięty na klucz ze względu na wychowawczych.

Każde jest pierwszą tego rodzaju instytucją w Polsce. Istnieje od 12 do 18 lat. Muszą one być w wieku 12-18 lat. W tym celu w zakładzie conajmniej raz w roku, przyjmowane są dziewczynki na podstawie wyroku sądu. Małoletnie przestępczynie są podzielone na trzy grupy: najmłodsze, mniej zaangażowane w nauce i bardziej zaangażowane. Te ostatnie uczęszczają do szkoły powszechnej na terenie.

Wszystkim dziewczętom jest oparty na zasadach miłości i zgody i wszystkie

jest podlegane do tych mianowników. W zakładach dziewczęcych nie ma żadnych kar, a to ukoniecznia karę. Patrónat stara się o znalezienie dla nich pracy. Zakład posiada własne warsztaty: oprócz kierowniczek zakładu są jeszcze dwie nauczycielki. Dozorę lekarski jest dobry, dziewczęta są badane często, w razie cięższych chorób przenoszone są do infirmerji zakładowej — w razie cięższych komplikacji — do szpitala.

Pożywnie jest najzupełniej wystarczające. Dziennie jedzą czterzy razy, koszty wyżywienia dziennie jednej osoby wynoszą mniej więcej 2 złote.

A teraz — same mieszanki. Wesoła, krzykliwa gromadka dziewcząt, które nie chcą być dziećmi. Każda taka mała istotka — to jedna z tysięcy tragedji wyjętych z życia. Każda się z niem zotknęła i prawie każda ktoś wyżył skal dzięki jej młodości i niedoświadczeniu. A przecież... najstarsza z nich nie ma 18 lat. Na twarzach wyryte jest twarde życie. Jakież nieoczekiwane zmarszczki na czoło, zaiste ust, pa-trzając czasem nieufnie oczy. Wychowanki popijają się rezygnacją, śmiechem, chłodną deklamacją. Wszystko to robią z wielkim przyjęciem, wszystko jest tak doskonale opanowane pamięciowo, że najwyraźniej świadczą, jak głęboko potrafiło zaabsorbować

wał ich umysł. Redagują własne piśmie. Naturalnie jest pisać nie rozpnie, ale pomimo to widział jak ważnym się punktem ich za interesowała.

Jest i artykuł wstępny, są rysunki, wiersze, opowiadania, nawet odpowiedzi redakcji. Tematy przeważnie związane z ich życiem, i refleksje na temat teraźniejszości, która zdaje się bardzo im odpowiadać. A nie jest to kłamstwem. Dziewczynki, które uciekły z zakładu — wróciły wszystkie po paru dniach. Zwłania nie na kilka dni do rodziców, wracając, twierdząc, że "już jest lepiej".

O ile w chwili przybycia do zakładu daje się zauważyć nieufność w najwyższym stopniu, tak potem — przyzwyczajanie i życie z otoczeniem.

Nie wszystko jednak jest zawsze tak piękne. Czasami przesadność odzywa się w nich jakąż to sknota i stają się krambrne. Za-czytują korespondencję z "pracy jasielami", których dużo krąży poza ogrodzeniem ogrodu, — myśla o uszecie, będącej raczej fikcją ze względu na łatwość jej do konania. Skonfiskowanych listów jest dużo. Trudni ich może być wspaniałem materiałem dla psychologa i literata. Okresów takich jest jednak coraz mniej. Długość, nanka, dobrać — zwyciężają.

GDYNIA JEST NAJWIĘKSZYM PORTEM BAŁTYKU

Polacy zwyciężają się z tego, że nieznaną przed kilkunastu laty Gdynia jest dziś największym portem Bałtyku.

Rzeczywiście obrót węgłowy daje Gdyni pierwszeństwo na Bałtyku pod względem tonażu. Ale tonaż to jest pojęcie techniczne, a nie gospodarcze. Dla ekonomisty największym portem na Bałtyku nie jest ten, który ma ilościowo najwięcej obrót, ale ten, który ma obrót największy pod względem wartości. Statystyka taka dla Gdyni wypadłaby nieco mniej pomyślnie.

Trzeba przyznać, że w ostatnich latach, nastąpił pod tym względem duża poprawa.

W imporcie przez Gdynię występują już w ciągu pierwszych pięciu miesięcy b. r. poważne zwycięstwa: produkty spożywcze 23.300.000 zł., produkty zwierzęce 5.800.000, metale i wyroby z metali 8.400.000 zł., materiały i wyroby włókienne 46 milionów złotych.

Podobnie z eksportem. Produkty spożywcze 42 miliony złotych i wiele drobnych pozycji.

W sumie obroty Gdyni pod względem wartości dają razem w wywozie i przywozie 185 milionów złotych, w tym eksport węgla 28,7 milionów. A pod względem ilości węgla stanowi 80 procent.

Tem się tłumaczy rekord dynamiczności. Duże obroty ilościowe tam artykułom. Z wielu względów do brze się stało, że obecnie zwrócić uwagę na konieczność bardziej wszechstronnego wyzyskania portu gdynińskiego.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES GEOGRAFICZNY ODBĘDZIE SIĘ W WARSZAWIE W 1934 R.

Na walnym zebraniu Międzynarodowej Unji Geograficznej

w wrześniu 1931 r. w Paryżu powzięto jednomyślnie uchwałę aby Międzynarodowy Kongres Geograficzny odbył się w roku 1934 w Warszawie. W myśl tej uchwały Polska Narodowy Komitet Geograficzny postanowił zwołać kongres do Warszawy na koniec sierpnia 1934 roku.

Organizację powierzono komitetowi wykonawczemu z prof. Eugenjuszem Romerem jako prezesem i prof. S. Pawłowskim jako sekretarzem generalnym na czele. Obrady kongresu podzielone będą na następujące sekcje: kartograficzna, antropogeograficzna, geografii fizycznej, geografii przyrodniczej, historii geografii, krajoznawstwa geograficznego, nauki geografii i wycieczek.

PRZED AKWARJUM

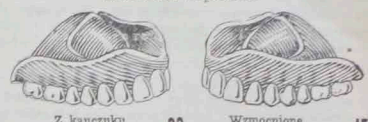
Wycieczka szkolna w towarzystwie nauczyciela zwiedza miejski ogród zoologiczny.

Uczniowie zatrzymują się przed akwarjum. Nauczyciel wskazuje na złotą rybkę i zapytuje:

— Kto mi powie, co to za rybka?

— Złogocena sardynka — odpowiada Włodek.

Klinika Dentystyczna "Talcahuano 291"

Z kauczuku gwarantowanego \$ 20
Wzmocnione i nie ulegające złamaniu \$ 30
Wzmocnione Złotem 18 Kts. \$ 45
Ze złota 22 Kts. \$ 150

EWANIE ZĘBÓW BEZ BÓLU \$ 2
KORONY ZE ZŁOTA 22 Kts Gwarantowane \$ 10
ZĘBY STAŁE 22 Kts. \$ 10 PORADY BEZPŁATNE

Specjalne godziny przyjęć dla pacjentów przyjeżdżających z prowincji. Zabiegi wykonuje się w ciągu dnia. Mówi się po polsku

Dr. M. GUTMAN

SPECJALISTA
USZY, NOS, GARDŁO
GODZINY PRZYJĘCIA 14 — 18

LARREA 424 WIZYTA \$ 5.—
Uwaga! Dla członków "DOM POLSKI" darmo za okazaniem legitymacji.

Wielka Klinika SARMIENTO

Lekarze specjaliści tej kliniki zawiadamiają swą Szan. Kliencie! że dla lepszego obsłużenia swych chorych rozszerzyli swe konsultoria przez zaopatrzenie ich w najbardziej nowoczesne aparaty elektryczne, ażeby zapewnić powodzenie kuracji.

CHOROBY WENERYCZNE

TRYPER
Wyleczenie szybkie i pewne. — Elektryzacja.
Analiza moczu.

Leczenie kombinowane według najnowszych metod wiedz lekarskiej. — ANALIZA KRWI

Choroby Chroniczne

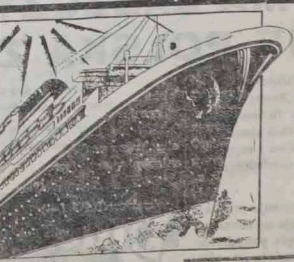
Choroby Krwi

Promienie Ultrafioletowe. — Diatermia. — Elektryzacja Lecznicza
Gardła. — Nos. — Uszy. — (specjalne gabinety dla Pań.)

Porady \$ 2 Abonament Ekonomiczny

Godziny przyjęć: Od 10 do 12 i od 14 do 21

SUIPACHA 347

ODDZIAŁ KART OKRĘTOWYCH
Sprzedaż kart okrętowych do wszystkich części świata. Iluminyacja dogodnie spłaty.

ODDZIAŁ PRZESYŁEK
Przesyłki pieniężne, przekazy, czekki kredytowe dla Podróżnych

ODDZIAŁ HANDLOWY — Finansowanie, Nadzór, Administracja zakładów i majtków.
KASA OSZCZĘDNOŚCI — Oprocentowanie wkładów 7% procent dozwolony kwartalnie
ODDZIAŁ KOLONIZACYJNY — Kolonizację, sprzedaż, arrendę, ziemi, pożyczki hipoteczne na gospodarstwa i folwarki. Sprowadza i lokuje emigrantów.

ODDZIAŁ POLSKI

BANCO S.A. FUNDADA EN 1911

COMERCIAL DEL PLATA U. T. Avenida 1333, Buenos Aires

ZAKŁAD LEKARSKI ABASTO

obsłużony przez 10 lekarzy specjalistów chorób wenerycznych

SEROE — PŁUGA — ŻÓLADEK — JELITA — NERKI
KREW — CUKRYCZA — ASTMA — REUMATYZM
PRZEPUKLINY I ŻYLAKI bez BÓLU I OPERACJI
PROMIENIE X — DIATERMIA — PROMIENIE ULTRA FIOLETOWE — ELEKTRYCZNOŚĆ.

Porada \$ 2.— Porada \$ 2.—

Leczenie CHOROÓB WENERYCZNYCH

metodami nowoczesnymi, absolutnie bez bólu.
SYPHILIS — SKÓRNE 606 - 914
RZEBIAZCZKA ostra i chroniczna i jej komplikacje.

ZUPEŁNE WYLECZENIE \$ 40. tygodniowy \$ 5.
TRYPRA OSTREGO
PORADY DARMO

Corrientes 3284, 2 p. Godziny przyjęć: 10 — 12 i 15 — 21
Naprzeciw kolei podziemnej Lacroze (stacja Agüero) i Merca do Abasto.

Wiadomości z Polski

Terazniejszość i Przyszłość Portu Gdynińskiego

Zaludowanie i wyładowanie statków odbywa się w portach. Porty posiadają urządzenia przeładunkowe, odpowiadające właściwościom tego czy innego towaru. Mają magazyny do przechowywania towarów, posiadają wykwalifikowaną personel do obsługi statków i ładunków. Porty posiadają stocznie, służące do budowy i naprawy okrętów, dla tej służby zatrudniają w materjalny personel, przyrządy i żywność. W portach znajdują się biura towarzystw okrętowych, maklerskich i spedycyjnych, tutaj znajdują się wielkie firmy handlowe i banki finansujące transakcje handlu morskiego. Przychody i wywóz milionów ton towarów wymaga istnienia sprawnego i rozgałęzionej sieci kolejowej.

Nie sposób w jednym artykule

opisać wszystkie szczegóły, ale zabrawać wszystkie urządzenia techniczne i handlowe portu Gdynińskiego. Ograniczmy się przede do omówienia technicznych urządzeń naszego młodego portu.

Pierwotnie obliczano budowę portu Gdynińskiego na obrót 2.500 000 ton, ale ta kalkulacja została przekreślona wzyty. W r. 1931 obrót Gdyni wyniósł już przeszło 5.300.000 ton, a w r. 1932 mieliśmy dalszy 20 - procentowy wzrost. To też pierwotne plany budowy portu musiały rozszerzyć.

Dotychczas wybudowane nabrzeża mają długość 9.200 metrów. Port posiada powierzchnię 950 ha a baseny portowe głębokość od 6 - 12 metrów. Składowiska posiada port Gdyni duża ilość o łącznej powierzchni 120.788 metrów. Urządzeń przeładunkowych jest

52. Ze znaczniejszych inwestycji należy jeszcze wymienić obrotową dla 700 wagonów towarów chłodzonych, halę rybną na 200 wagonów, łuszcarnię ryżu na 150.000 ton surowca, olejarnię na przerobę 100.000 ton surowca, zbiorniki dla 14.800 ton, stację bunkrową i warsztaty dla remontu statków z dźwigniem pływającym na 50 ton i dokiem pływającym na 3.000 t.

W roku bieżącym będzie ukończona budowa dworca pasażerskiego wraz z magazynami tranzytowymi w porcie, strefa wolno cłowa wraz z oparkaniem nie tylko tej strefy, lecz całego portu, magazyn dla długoterminowego składowania bawełny i magazyn drobnicy.

Czy Gdynia - taka jaka jest obecnie - odpowiada potrzebom pogotowia przepustkowego? Na to pytanie odpowiedzieć można „na raty” rozpatrując możliwości przeładunkowe towarów w porcie Gdynińskim.

Najlepiej zorganizowany jest przeładunek węgla. Piętnaście dźwignów, służących do transportu węgla, reprezentuje zdolność przeładunkową (teoretyczną) 2.350 ton na godzinę, co przy u wzięciu 3 - zmiennego czasu pracy daje roczną zdolność przepustkową 30 milionów ton. Tymczasem morski eksport węgla z Polski wynosi około 8 milionów ton. Tak więc w zakresie węgla Gdynia posiada odpowiedni pogotowie przepustowe.

Jeżeli chodzi o cukier, posiada on własną składnię (18.400 metr kw.) w porcie Gdynińskim. Przez Gdynię przeszło w r. 1932 - 89.142 ton cukru, przez Gdańsk 95.000 ton, czyli razem 184.202 t. (na ogólny eksport 185.468 t. cukru z Polski w r. 1932). Tak więc wywóz cukru polskiego odbywa się całkowicie przez porty polskie.

Również cały polski eksport miany odbywa się drogą morską i to wyłącznie przez Gdynię. Na Gdynię. Zagadnienie stworzenia

KLINIKI DENTYSTYCZNE

PAVON 4333 pól kwadr. od ul. Av. Plata i Asamblica

Przyjmuje się w Poniedziałki, Środy i Piątki od godziny 15 do 21.

ANDALGALA 2540, WPA Chicago 6900 MATA DEROS

Przyjmuje się w Wtorki, Środy i Soboty od godziny 16 do 18

Nasze własne laboratorium urządzone w sposób najbardziej nowoczesny, daje nam możliwość wykonywania szkieł stałych i w formie rania w cenach najbardziej smiżonych.

Wyrwanie zębów bez bólu	\$ 2.-
Szkiełki do wybierania z kaucuku	\$ 30.-
Korony i zęby stałe ze złota 22 Kts. maszynowe	\$ 15.-
Leczenie zębów od	\$ 5.-
Rozmawia się po polsku, rosyjsku, francusku, żydowski i niemiecku	

tomiast eksport jaj i masła natrafia w Gdyni na pewne trudności chłodnicze. Chociaż chłodnia portowa (10.000 m. kw.) jest największą w Europie, nie wystarcza ona dla potrzeb wywozu jaj i masła, gdyż służy równocześnie importowi owoców północnych warzyw i częściowo sieni.

Tak poważny artykuł eksportowy, jakim jest drzewo, nie posiada w Gdyni odpowiednich urządzeń przeładunkowych. Ponieważ takie urządzenia dla drzewa są tanie, należy spodziewać się, że zostaną one w niedalekiej przyszłości wykonane.

Morski eksport zboża odbywa się wyłącznie via Gdańsk. Przez Gdynię zboża nie przewożymy, w dużej mierze z powodu braku elevatora, o którego budowę kupiecstwo od dawna się dopomina. W odniesieniu do ziemniaków istnieje potrzeba rozszerzenia magazynów przeładunkowych.

Przechodząc do spraw importowych, musimy stwierdzić, że dużo jeszcze pozostaje do zrobienia, aby skanalizować import na Gdynię. Zagadnienie stworzenia

w Gdyni odpowiedniego pogotowia przeładunkowego dla towarów importowanych spowoduje się głównie do budowy magazynów długoterminowych, których nasz port, niestety nie posiada. Rekapitulując powyższe wywo

dy należy stwierdzić, że część Gdynia jest jeszcze na normalnym etapie eksportowych i importowych. Wynika zatem konieczność rychłego planowego przeładunkowych.

DR. SEGISMUNDO MASEL
ADWOKAT I NOTARIJUSZ
Asesor prawny "Głosu Polskiego"

Corrientes 2295 (1-sze piętro) - U. T. 47, Cuyo 8695

Biurowca Tomaczeń i Porad Prawnych
Zygmunt Białobrzelski

TŁOMACZ PRZEJŚCIELY, DYPLM UNIWERSYTETU W BUENOS AIRES

Tomaczeń wszelkie dokumenty, sporządza pełnomocnictwa, akty rejestracyjne, podania, daje słuby niezamężnej języka hiszpańskiego i udziela porad prawnych.

CHILE 427 Telefon 33 Av. 6388 CHILE 427 BUENOS AIRES

JEDYNA POLSKA FABRYKA
Pierwszorzędnych Torbek i Portfelów

Ostatnie wzory mody dla Pań i Panów. Przyjmujemy zamówienia na specjalne wzory i prace. Detal i hurt.

CASA BALBINA BORENSTEIN
BARTOLOME MITRE 1849 U. T. 47 - 5317

Członkowie Sekcji „WOLNA POLSKA”

Prosimy o zawiadomienie sekretariatu o każdorazowej zmianie adresu!

Czytelniku!

Poslij do Polski krowym swoja podobizne. - Można nic po cenie bardzo niskiej w zakładzie FOTOGRAFICZNYM

„Rembrandt”
C. NAZARE 3219 V. del PARQUE
(w soboty i święta czynny cały dzień)

Sprzedaj aparaty fotograficzne, klisze, wywołujące ze zdjęć amatorskich. Zamieszczeni mogą zwracać się w swoim języku ojczystym

PIERWSZA KLINIKA POLSKA
CALLE CORRIENTES 3147
Dyrektor Dr. ALPEROWICZ

Dyplomowany w Rosji i Argentynie. Chirurg szpitala Flors

Chirurgia - Choroby weneryczne - Chłóbek - Prostaty - Ultravioletowo - Diatermia.

Mówi się po polsku. Ordynuje od 15 do 19, w niedziele od 10 do 12.
Dojazd: Subterraneo, Lacroze i tramwaje: 55, 24, 11-12

Dr. JÓZEF NACEWICZ
Prawnik dyplomowany w Kijowie

ZALATWIA: Sprawy cywilne, handlowe i kryminalne
WYPADKI PRZY PRACY - Pełnomocnictwa, Korespondencja
Legalizacja dokumentów i tłumaczenia

PORADY GRATIS. - Calle Rivadavia 666, 2do
U. T. Avenida 33 - 4733

DARMO OTRZYMACIE JEDNĄ FOTOGRAFIĘ W KOLORACH, ZAMAWIAJĄC 6 FOTOGRAFIJ ZA \$ 3. - OTWARTE CODZIENNE, TAKŻE NIEDZIELI I ŚWIĘTA. - SŁOWIAŃSKI ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY „S A V A” - SAN MARTIN 608 BUENOS AIRES

Centro Médico Especialistas

MA ZASZCZYT ZAZNAJOMIĆ KOLONJĘ POLSKĄ ZE SWYMI PROJEKTAMI

- Zastosować pomoc lekarzy - specjalistów u samego początku chorób wenerycznych. (Rozróżnka, syfilis i t. d.). Pomoc ta jest obowiązkowa dla wszystkich bez względu na to, w jakich warunkach ekonomicznych żyją, tak samo najnowocześniejsze i najpraktyczniejsze aparaty dla szybkiego i radykalnego wyleczenia tych chorób.
- Ponieważ konsultorium nasze funkcjonuje przez cały szerzeg godzin i ponieważ przyjmuje się równocześnie w kilku pokojach, chorzy nie będą potrzebowali czekać ani zamieścić leczenia, bez względu na rodzaj
- ich choroby, gdyż na żądanie pacjenta zostaną przywołani w dogodnych dla nich godzinach.
- Kurację przepisują lekarze - specjaliści osobiście i bezpośrednio bez interwencji sanitariuszów i praktykantów.
- CENTRO MEDICO ESPECIALISTAS zapewniamy wam specjalną, opartą na laboratorium, w którym dokonuje się analizy w sposób poważny i niezawodny, dyskusji, aby wszystkim osobom, cierpiącym kiedykolwiek na choroby weneryczne (szorstaczka, syfilis), a które chcą się dowiedzieć, czy są rzeczywiście zdrowe i mogą zwrócić małżeństwu, dać możność dokonania wszechstronnego zbadania się, a to przy pomocy niedozwonych analiz. Wynik ten pozwoli im poznać obecny stan zdrowia a następnie udzieli im potrzebnego spokoju.

B. Mitré 1741
PLAZA CONGRESO

JESLI ŻYCZYSZ SOBIE NABYC PO NAJTAŃSZEJ CENIE JAKAKOLWIEK RZECZ - ZAPYTAJ SIĘ W „GŁOSIE POLSKIM”

Co robia i mówią cudzoziemcy w Paryżu

Wiosni potoku ludzkiego, pływającego od świtu po Montparnasse, zdarzają się dziwne spotkania. Oto naprzykład powoli spacerująca ulicą była kancelerz Wirtth. Przegląda się pomieszczenia narodów przy stołkach, zatrzymując się na moment i kontynuując swój spacer. Kto to jest Wirtth? — Kto go tu ma? Co reprezentuje? Nijama paco ukrywać się pod masła iagomina, bowiem gdyby przedstawiał się tu jako Wirtth, pozostałby nadal nieznanym. Ruch stołecznego świata pochłonął go równie jak pochłonął go wiecher rewalucji hitlerowskiej w jego ojczyźnie.

Gdy 11 lat temu odbywała się w Otenu pierwsza wielka między narodowa konferencja, ten spacer montparnassowski należał do liczby najciekawszych wyznań w nich w pismach ludzi w świecie. W charakterze kancelerza był razem z Rathenauem w Rapallo, i energicznie wtrącał w bieg historii świata. Czaszy te minęły! Obecnie przechodzi ulicami przez którego nie zauważył podobnie jak Aleksander Kiereński.

Dwigne spotkanie na każdym kroku. Nagle spotkać można w kawiarni de la Paix Weissmanna z Berlina. Pan Weissmann, szybko zaklimatyzował się w Paryżu, jak by tu mieszkał całe życie. Waismann w ciągu 10 lat dzierzył w rękach całą policję pruską, był swego rodzaju Goerinem t. zw. republiki. W charakterze sekretarza stanu premiera pruskiego Ottona Brauna, należał on do liczby ludzi których

narodowi - socjalistę najbardziej nienawidzili. W Genewie Strzesman i Weissmann byli nierozłączni. Republikanin, który na dyplomatycznych przyjęciach wprost tonął w powodzi wotóweczek i gwiazd! Nie może wrócić do Niemiec. Gdy szereg przyczyn skierowało nań szczególną nienawiść hitlerowską. Motywy polityczne. Wależy przeciwko Hitlerowi! Momenty rasowe! Jest jawny Żydym. Osobiste i rodzinne motywy! Jego żonę nazywa się Alfred Kerr, a nazwisko Alfreda Kerra jest dla hitlerowskiej prawie równie wstrętne jak Emila Ludwika. Potok ludzki na bulwarze Kapucynów mija również obojętnie Weissmanna, jak ludzka lawina na Montparnasse - Wirttha.

W jednej z restauracji na Montparnasse siedział profesor Magnus Hirschfeld. Gdy jego instytut badań seksualnych w Berlinie został zniszczony i rozgrabiony, a portret publicznie spalony. — i jego droga zaprowadziła do Paryża. Magnus Hirschfeld, jako uczonego miał zawsze zwolenników i wrogów. Ale czyż zdarzyło się kiedy, aby tłum miłośników, którzy dopiero co opuścił ławę szkolną odwadziły się sadzić o wartości naukowej książki nieznanego badacza 18-letni cichoty w roli oskarżycieli i jednocześnie wykonać wódek wyroku nad owocem pracy 65-letniego człowieka, który w ciągu 40 lat usiłował przekonać psychikę duszy ludzkiej!

Tylko dzięki przypadkowi udało się Hirschfeldowi uniknąć przykrości obozu koncentracyjnego.

Gdy Hitler doszedł do władzy, Hirschfeld był właśnie w podróży naukowej do Indji. Z gazet dowiedział się o wyroku: „Dzisiaj spalony”.

Obecnie przebywa w Paryżu. Wokół Hirschfelda grupują się lekarze chorób nerwowych i badacze zagadnień seksualnych. I tu tutaj musi stożec niejedną walkę, bowiem wielkość jego jest zalewanojnowana. Ale tutaj walka odbywa się bronią duchową. Pięść i pałka gumowa nie są przyjęte w tej dziedzinie we Francji.

Wydalenia w Niemczech wiąże jeszcze są centralnym punktem powszechnego zainteresowania. Jeden z wybitnych Francuzów, zapytany o zdanie, taką wydał o piórze:

— Przysiągając — powiedział, — że jesteśmy niezwykłe zaniepokojeni. Ale nie podzielałem paniego nastroju wielu moich rodaków i taka jest opinia większości Francuzów. Jeżeli sprawa dojdzie do wojny, Niemcy będą rozbite, jak z nut. Rozbrojenie! Te go nonsensu Francja nie popiełni. Czyż naród francuski jest narodem idiotów? Czyż przypuszczają, aby choć jeden człowiek we Francji do tego dopuścił! Te raz po prowokacji z „obcymi lotnikami”!

Racja, ta sprawa z lotnikami. Kilka dni cały Paryż śmiał się z niej. Zabawne było słuchać, jak mówili o tem ludzie na ulicach, w kawiarniach, w salonach.

Rozumie się samo przez się, że ani jeden człowiek nie wierzył temu nonsensowi. Po Norymberdze zresztą trudno jest uwierzyć. Niemcy wypowiedzieli Francji wojnę, ponieważ lotnicy francuski

Najwięcej dostosowany do dzisiejszej generacji Najnowocześniejszy sposób leczenia

LECZENIE WSZYSTKICH PRZEWLEKŁYCH ZEWNĘTRZNYCH CHOROŃ PRZEZ SPECJALISTĘ — LEKARZA LUB LE KARKE, BARDZO TANI I W MIESIĘCZNYCH RATACH, TYL KO W KLINICE "CANALE". — NAJNOWSZE ELEKTRYCZNE APARATY SYSTEMU PROF. ZANDER. REUMATYZM, KOLKIE, ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE CHOROBY LECZYMY SZYBKO I PEWNI. — SPECJALISTKA LEKAR KA DLA CHOROŃ KOBIĘCICH: PERJODY, ZAPALENIE, NIE PŁODNOŚĆ, OPLAWY, CHRONICZNA NIEMOC LTD, NERWOWA NIEMOC, SŁABOŚĆ ITP. — PIERWSZA WIZYTA \$ 3 — MÓWI SIĘ PO POLSKU. — GODZINY PRZYJĘĆ OD 9 DO 12 I OD 3 DO 9 WIECZOREM. W NIEDZIELE I ŚWIĘTA OD 9 DO 12 W POŁUDNIU.

CLINICA CANALE

Kinesiterapia
LAVALLE 410 BUENOS AIRES

ry rzucili jakoby bombę nad Norymbergę. Oczywiście lotnicy mieli także wówczas bomby, ale chyba w piwniarniach. Dowcipnie w kawiarniach prasykich zapewniali obecnie, że ci sami lotnicy latali wówczas nad Norymbergę, o oboenie nad Berlinem. Baron Schoen, poseł niemiecki, który wręczył wówczas wypowiedzenie wojny, pisze w swych pamiętnikach: Gdybym wiedział, że historia z Norymbergą była oszustwem, nigdybym nie wręczył wywołania wojny.

Ciekawą jest rzeczą co się dzieje w poselstwie niemieckim. Najdziwniejsze rzeczy. Posel Roland Kestner jest przeciwnikiem narodowych socjalistów. Ale po piera go Hindenburg i póki Hindenburg żyje, poseł uważa swe stanowisko za bardzo silne.

Wśród personelu poselstwa nie ma ani jednego hitlerowca. Radcą poselstwa jest Żyd Rissler. I maja w dniu święta pracy Kestner wygłosił mowę, w której ani razu nie wspomnian imienia wo dza.

Korespondenci pism niemieckich znajdują się w ciężkiej sytuacji. Rano i wieczorem sadają sobie pytanie: „Co mam telefonować?” Jeden z nich chciał przesłać głos prasy w sprawie lotników nad Berlinem.

— Na miłość boską — krzyknął stenograf, — co pan tu opowiada, za historję! — Czyż pan nie wie, że nie wolno drukować podobnych rzeczy!

TAJEMNICE SZPIEGOSTWA MIEDZYNARODOWEGO

Jeden z najwybitniejszych defektywów Scotland — Yardu Herbert Fitch, będący przez wie le lat kierownikiem specjalnego wydziału tej instytucji, wydał niedawno swe pamiętniki. Kilka nasze stronie swoich wspomnień poświęca Fitch jego spotkaniom z Leninem i Trockim, którzy w roku 1905 przebywali w Londynie.

Pewnego razu Fitch zaangażował się w roli kelnera do restauracji, gdzie odbywały się zebrania związku frzyzerów enduozimców. Władając rosyjskim językiem, „kelner” stenografował przemówienia rewolucjonistów. Pewnego dnia Fitch rozmownie zrzucił ze stołu protokół i inne dokumenty, a pomagając jej po

dnoszeniu ich z podłogi zamienił je z innymi papierami. Złobity w ten sposób protokół dał policji wiele cennych wskazówek.

Podezwa wojny światowej Fitch zwrócił uwagę na pewnego handlarza znaczków pocztowych: handlarz ten w swojej korespondencji z zagranicą zapytał o wogóle nieistniejące znaczki. W rezultacie roztoczonej nad nim „opieki” okazało się, że narwa każdego znaczka była słowem do takiego kłama. Handlarz został aresztowany i przysięgnął się do szpiegostwa na rzecz Niemiec.

Podobnego sposobu chwycyli się dwaj kupcy cygar. Gdy wysłali oni z Holandji do Londynu cygara marki „Cabanas” znaczyło to — znajduje się tutaj”, cygara marki „Rotschild” — wysłały na morze, ilość cygar oznaczała ilość okrętów angielskiej Floty wojennej.

Pewnego dnia Fitch przybył do wielkiego hotelu dublińskiego, celem sprawdzenia dokumentów obywatela amerykańskiego Georga Bacona. „Nie zauważyłem w pokoju nie nicienormalnego — pisze Fitch. Bacon miał niemięty wygląd, nie miał ja sam już miałem opuścić pokój hotelowy, gdy nagle spojrziałem na jego spoczywającego na stole rękę. Była to silna ręka należąca do kogoś, kto nie bardzo dba o siebie. Miał on krótko obcięte paznokcie i to wszystko.

A jednak na stoliku toaletowym zauważyłem kosztowny przybór do manicurowania. Zwróciłem uwagę na tubkę bezbarwnego lakieru do nadawania paznokciom połysku. Była ona do połowy zużyta, a jednocześnie, leżąca razem z nią poduszeczka ni gdy jeszcze nie była używana.

Wziętem tubkę z pastą i zamknąwszy drzwi na klucz, zwróciłem się do Bacona ze słowami: „Paniśka piści się skończyła”. Rece jego zadryły. Było to dla mnie dość, by go zaarrestować.

Przeprowadzona w laboratorium Scotland — Yardu analiza wykazała, że pasta do lakierowania paznokci była sympatycznym artementem. Bacon okazał się człowiekiem, którego długo i bezskutecznie poszukiwaliśmy”.

Klinika Prywatna

U. T. 41 - 4985. AYACUCHO 1584. BUENOS AIRES

Administrador: Dr. KOSTA WELJANOWICZ

ODDZIAŁ CHIRURGICZNY:

Interwencja chirurgiczna bezpłatnie. Chorzy płaci tylko za łóżko i utrzymanie, lecz i to po cenach jak najprzystępniejszych. Jedyna klinika tego rodzaju w Buenos Aires. Codzienny przegląd chorego przez lekarza.

ODDZIAŁ WEWNĘTRZNY:

Badania chorego jak najdokładniejsze. Pokoje oddzielne, widne i słoneczne, od jednego do trzech łóżek. Ceny bardzo przystępne.

ODDZIAŁ WENERYCZNY:

W powyższej klinice leczy się wszystkie choroby weneryczne, jak syfilis, tryper, tryper chroniczny, oraz wszystkie inne. Leczenie naukowe z pełną gwarancją całkowitego wyleczenia. Leczenie przy pomocy najnowocześniejszych i najnowszych aparatów, specjalnie sprowadzonych z Europy, które tam, zdobyły sobie powszechną uznanie.

ODDZIAŁ DZIECIĘCY:

Leczenie zaważsz swych dzieci. Badania i leczenie pewniejsze niż w jakimkolwiek innym miejscu.

LECZENIE WSZYSTKICH CHOROŃ PRZY POMOCY SPECJALNYCH APARATÓW, NAJNOWSZEGO WYNAZDKU!

Jeżeli nie jesteś pewny, że jesteś zdrow, przyjdź na poradę, umożliwi Ci to wczesniejsze rozpoznanie choroby i natychmiastowe zaradzenie złemu, bez potrzeby porzucania pracy. Jeżeli okazie się tego potrzebą Komisja (Konsylium) lekarska na miejscu, pod przewodnictwem właściciela tejże Kliniki.

Godziny Przyjęć:

W dniu zwyczajnie od 2 do 8 wieczór. W dniu świąteczne i niedziele od 10 do 12 przed poł.

TYLKO DO 7-go PAŹDZIERNIKA!!!

POD HASŁEM 2000 nowych prenumeratorów dla „GŁOSU POLSKIEGO”

WSZYSCY NASI CZYTELNICY, KTÓRZY DO 7-go PAŹDZIERNIKA OPLACĄ PÓŁRO
CZNĄ PRENUMERATĘ ZA „GŁOS POLSKI” WEZMĄ WSPÓŁUDZIAŁ W LOSO
WANIU

LOTERJI FANTOWEJ

NA KTÓRĄ ZŁOZY SIĘ CAŁY SZEREG NADER CENNYCH FANTÓW (NAJMNIEJSZA WARTOŚĆ FANTU 10 PESOS):

1. — BIBLIOTEZKA KOMBINOWANA, SKŁADAJĄCA SIĘ ZE 100 TOMÓW (naukowe, beletrystyka i poezje) — OFIAROWANE PRZEZ KSIĘGARNIE "DOM POLSKI".	12.	26.
2. — BILET WOLNEGO PRZEJAZDU 1-szą KLASĄ DO CORDOBY I Z POWRÓTEM (termin użycia — dowolny) — OFIAROWANE PRZEZ DYREKCJĘ KOLEJOWĄ FERROCARRIL CENTRAL ARGENTINO.	13.	27.
3. — ABONAMENT NA 39 WIZYT LEKARSKICH (bez określenia terminu) — OFIAROWANE PRZEZ Dra ALEJANDO ALPE BOWICZA, lekarza chorób wenerycznych i kobiecych, calle CORRIENTES 3147, Capital.	14.	28.
4. — ABONAMENT NA 10 WIZYT LEKARSKICH (bez określenia terminu) — OFIAROWANE PRZEZ Dra S. SCHAVELSONA, lekarza chorób wewnętrznych, calle CHILE 1228, Capital.	15.	29.
5. — 1 GARNITUR MĘSKI (zrobiony na miarę) OFIAROWANY PRZEZ PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI p. t. "SASTRERIA CENTRAL" — calle PASTEUR 223, Capital.	16.	30.
6. — ABONAMENT DENTYSTYCZNY NA WYRWANIE 10 ZĘBÓW (bez bólu), 5 PLOMB EMALJOWANYCH i korona ZŁOTA 22 Kts., 5-cio KROTNE CZYSZCZENIE ZĘBÓW I 3 ZĘBY BIAŁE KAUCZUK. — OFIAROWANE PRZEZ ZNANĄ PIERW-SZORZĘDĄ KLINIKĘ DENTYSTYCZNĄ Dra KRUKOWSKIEGO, Av. PAVON 488, AVELLANADA, F. C. S.	17.	31.
7. — KSIĄŻECZKA OSZCZĘDNOŚCIOWA NA 50 PESOS — OFIAROWANA PRZEZ DYREKCJĘ BANKU POLSKA KASA OPIEKI P. K. O. — calle LEANDRO N. ALEM 484, BUENOS AIRES.	18.	32.
8. — ABONAMENT DENTYSTYCZNY: 3 plomby porcel., 3 korony złote 22 k., 3 plomby płyt., szczytka kaucz. do 6 zębów, 3-krotne czyszczenie zębów i wyrywanie 2 zębów (bez bólu) — Ofiarowane przez KLINIKĘ POLSKĄ Dra M. WEINBERGA — OP. DENTYSTY FEDERACJI "DOM POLSKI", c. CORRIENTES 3770.	19.	33.
9. — ABONAMENT POLSKIEJ APTEKI "ZDROWIA" P. IGNAŃCEGO FARBA calle LAVALLE 3100 — "maszynek do golenia "Auto Strop" w komplecie, 1 litr wody kolońskiej, 2 flaszki pół litrowe wody kolońskiej.	20.	34.
10. — BANCO COMERCIAL del PLATA, Av. de MAYO 652 — za ofiarował jedną czwartą część karty okrętowej III kl. do Polski, względnie równowartość tejże w gotówce.	21.	35.
11. — FABRYKA WYROBÓW TYTONIOWYCH "PARTICULA RES", Calle Monte Dineo 2751. wzbogaciła nasz dotychczasowy wybór fantów OZDOBNĄ SZKATUŁĄ zawierającą 40 PACZEK DOSKONAŁYCH PAPIEROSÓW własnego wyrobu.	22.	36.
	23.	37.
	24.	38.
	25.	39.
		40.

CZYTAJ W NASTĘPNYM NRZE

CIĄNIENIE FANTÓW ODBĘDZIE SIĘ W OBECNOŚCI PP. MINISTRA RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ Dra WŁ. MAZURKIEWICZA, KONSULA K. KRACZKIEWICZA, PREZESA I SEKRETARZA FEDERACJI "DOM POLSKI" ORAZ PREZESÓW I SEKRETARZY POLSKICH TOWARZYSTW W DNIU 7-go PAŹDZIERNIKA 1933 ROKU NA

WIELKIM BALU PRASOWYM

JAKI REDAKCJA "GŁOSU POLSKIEGO" WYDA NA CZEŚĆ PRASY ARGENTYŃSKIEJ I BRATNICH KOLONJI.

NALEŻNOŚĆ ZA PRENUMERATĘ PROSIMY PRZESYŁAĆ: W ZNACZKACH POCZTOWYCH (W LISCIE POLECONYM), "GIRO POSTAL" I "GIRO VALOR DECLARADO" NA ADRES: ADMINISTRACION DEL DIARIO "GŁOS POLSKI", CALLE SAN JOSE 1451, BUENOS AIRES. RÓWNIEŻ PRENUMERATĘ OPLACIĆ MOŻNA W NAJBLIŻSZYM Z POLSKICH TOWARZYSTW,

WZGLĘDNIE W ODDZIALE NASZEJ ADMINISTRACJI NA "RETRO" Calle LEANDRO N. ALEM 484. (w lokalu Patronatu Polskiego)

Wszyscy — Prenumeratorami „Głosu Polskiego”

Administracja

WOLNA TRYBUNA

Wszystkie rubryki stoja otworem dla czytelników. Redakcja nie odpowiada za jakikolwiek krytyki treści ogłaszanych w niniejszym dzienniku, jednocześnie przypomina, że za opinie wyrażane w nim redakcja, odpowiedzialności nie przyjmuje).

Przedmiotem „Głosu Polskiego” — zapewniała — w dziale „Wolna Trybuna” artykuły interesujące zamieścić, nie biorąc, ma się rozumieć, za nie odpowiedzialności. Należy rozumieć, że artykuły takie nie mogą występować poza zakres programu, jakim organ naczelnym Wychodźstwa się kieruje, tj. artykuły nie mogą być o tendencjach antypaństwowych, ani też uwłaszczających dozym obywatelom, co samo przez się winno rozumieć.

Natomiast jest moc tematów, które powinny być nietylko omawiane szczegółowo, ale oddawna i w czyn wprowadzone, jakoś nie znajdując ochotnych którzyby o takich rzeczach coś chcieli „głośno” tj. w organie wychodźstwa powiedzieć, pomimo, że zdarza się, że „prywatnie” dużo się o tychże samych ważnych rzeczach dyskutuje.

Jako przykład, możemy chociażby wspomnieć o rzeczach, które w naszym kraju nie należą do najciekawszych, a jednak bardzo mało się o nich mówi. W naszym kraju, gdzie jest najłatwiej zrozumiała i najłatwiejsza do zrealizowania. W naszej rodzinie wychodźczej zorganizowanej przy tych i kilku Towarzystwach, jakie istnieją

w Argentynie, spotykamy ludzi, dla których wyjazd za granicę Polaki dawniej przestał być nowością, czy jakimś nadzwyczajnym „bohaterskim” wyczynem. Ludzie ci od najmłodszych swoich lat pedzą żywot prawie kołomy, ponieważ znają oni i ciężką pracę w Westfalskich Kopalniach węgla, i farmy niemierkie, czy dośki, lub holenderskie, i zakłady fabryczne Francji, a już najwięcej jest tych, którzy w czasie jakiejś podróży w Europie, potrafią pisać i czytać, bo i jest za co.

Shalując tych opowiadań o „błogosławionych” Stauach Zjednoczonych i tych małych portach, jakie tam są od dawna zaprowadzone, czekając na siebie, bo i jest za co.

Nawet głupiego Towarzystwa Wzajemnej pomocy niema! I jeśli człowiek, — co nie daje Boże, zachoruje, — niema ratunku, ażeby się nim użeciwie za piekował, a nawet zdarza się, że jeśli jakiś biedaczysko umrze, to chociaż za czasów swego marnego żywota, miał jakichś takich znajomych — przyjaciół, czy kolegów, jednak nikt z nich nie jest na tyle odważny i skory, aby do kieszeni sięgnąć i jakikolwiek nieczyści pogrzeb eks — koleże, czy eks — przyjacieli sprawić i kielmą choć nad jego grobem, bo pogrzeby tutaj w Buenos Aires są dosyć „słone”, a w kieszeni przyjaciół, pozostałych na tym „padole leż”, puski z płótnem dobrze zmieszane, przytem, ... krzyż i bezrobocie.

A wypadków takich — jużto długotrwałych chorób, które na si rodzący przeżywać bez opieki i pomocy, jużto wypadków śmierci, gdzie umarłego nie było za co pochować, — można zacytować dużo. Wspomnę jednak dla przykładu o dwóch:

Pierwszy z nich spotkał pewnego (dosyć znanego) Polskiego rzemieślnika. Człowieczka ten — dobry, pracowity i należący do polskiej organizacji, z czasem znalazł sobie towarzyszkę życia, ożenił się z nią, doczekał się potomstwa, no, ... i chociaż coś „uszarpany”, na stare lata, — „jak ich Bóg porzowi doczekać”. Zaczął też oszczędności od kupna piachu i wybudowania sobie domku.

Jest to pewnego rodzaju ubóstwo, ponieważ „swoją dach nad głową”, chociażby on był najskromniejszy, to jednak chylony na nas od wielu nieprzyjemnych bólów głowy, a mianowicie i przedewszystkiem od nieprzyjemności, jaką jest placenie lokatorskiego gospodarzowi, czy właścicielowi domu; od unikania kłót ni i zwad ze współlokatorami; od męczących niejednokrotnie przeprowadzek etc.

Mój bohater jednak nie miał szczęścia. Kiedy już mieszkał „pod swoim własnym dachem”, w fabryce, w której pracował, wybuchł strajk, a że był robotnikiem nieswiadomym, więc, solidaryzując się z towarzyszami pracy, święcie strzegł praw i obowiązków robotnika zorganizowanego, nie opuszczał szeregu walczących.

Oszczędności jakie takie w czasie strajku użytkował na potrzeby swojej rodziny, a nawet rat mieszkiejczy za plac nie wypłacał, bo nie miał na to. W dodatku żył i żądny zwady sąsiad, w stanie pijanym napadał na tego człowieka i bez przyczyn ranił go w brzuch.

Epilog! Śmierć! Wdowa z dzieckiem bez grosza, przyjaciele i znajomi — jakby w ziemię wzięli, Towarzystwo odpowiada, że „za to co u nas członkiem nie był, bo od dawna składek miesięcznych nie płacił”.

Przyśled do tego, że aby biedaka pochować, należało zrobić kilka list składkowych i iść od domu do domu po obokokrajowych zebranych, bo innego wyjścia nie było.

Medicinal News

Posiada 12 poradni specjalnych obsługiwanych przez lekarzy dyktatorów.

ODDZIAŁ DLA CHOROBY MEZOCYJNY
ODDZIAŁ DLA CHOROBY WENERYZYJNYCH
 Syfilis — Tryjer

ABONAMENTY OD \$ 10 MIESIĘCZNIE
ODDZIAŁ DLA KOBIEC
 Płuca, Suchoty, Serce, Żółdki, Wątroba, Jajniki wewnętrzne
 System nerwowy

Porody, Macica, Jajniki, Pochwa, Mitrilis, Wagenity, Folipy
 Infekcje, Upławy i t. d.

Reumatyzm, Żylaki — nieboleśnie zastrzyki
 Hemoroidy — Leczenie szybko bez operacji
 Najbardziej nowoczesne sposoby leczenia
SPEJALNY ODDZIAŁ DLA DZIECI
ODDZIAŁ SANATORYJNY — ODDZIAŁ PROMIENI X
 Oddział Elektryczności Lekarskiej — ODDZIAŁ LABORATORYJNY.

PORADY BEZPŁATNE — TANIE ABONAMENTY
 PRZYJĘCIA: od 9 — 12 i od 15 — 21. Niedziele od 9 — 12
 Mówi się po polsku i ukraińsku.

28 - Suipacha - 28

Ameryki Południowej, odc około 1909 roku, rzemieślnik. Był zdolny człowiek i uszczywly. Robotnik świadomy. Polak o uczuciach patriotycznych. Stało go można było widzieć w Polskiej Organizacji. Żył uczciwie. Pomagał innym. Ożenił się. Doczekał się kilkorga dzieci. Należał do rodziny z trudem. Zachorował i leczył się naleyście nie miał za co. W ciężkich cierpieniach umarł, a w przykładnym poezem, bo bez grosza, zdawała rodzina, która, aby go pochować, musiała sruhać pomocy w Organizacji Polskiej, która też jest niebogata, bo jest nieliczna, jednak pomocy tej dla dawnego swojego członka nie odmówiła.

Taki to, i gorszy nieraz los jest naszego niejednego wychodźcy w Argentynie. A czemu tak jest!

Czyżby naprawdę nie mogło być lepiej!
 O tak! mogliśmy inaczej — lepiej żyć, gdybyśmy umieli woli naszą kierować! Gdybyśmy my Polacy w Argentynie — już

nie tak jak w Stanach Zjednoczonych Ameryki Południowej, gdzie są związki Świętych Kazimierzów, czy przytulki Świętych Józefów, czy Kasy zapomogowe Świętych Damazych, lub innych świętych, — ale mielibyśmy jedną powszechną polską Kasę Wzajemnej Pomocy, przysyłabyś z pomocą nietylko samym sobie — jako członkom tej Indowej Organizacji ubezpieczeniowej, — ale nawet i innym, nieopłacającym na razie tej Kasy, np. tym bezrobotnym polakom w Nowym Porcie, o których nigdy tak dużo się mówi, pisze i myśli!

Taki jest początek tematu posuszonego przez mnie, którym się dziele z Sz. Czytelnikami „Głosu Polskiego” proszę o za branie głosu w tej sprawie.
 Stanisław A. Czyszewski.

DR. JAIME FAVELUKES
 Specjalista chorób wewnętrznych.
 Przyjmuje tylko w tych chorobach.
 Paso 527. U. T. 47 - 4706.

Kolonisci z Kolonji "FRAM"

WRĘCZENIE TYTUŁÓW WŁASNOŚCI
 Uprasa się tych, którzy kupili ziemię w kolonji "FRAM" a przebywających obecnie w Argentynie i kto żyłby lub mają prawo żądać tytułów własności, by wcieli w najkrótszym do tego biura lub prokuracji się historynie, byśmy mogli poeznić konieczne kroki dla urzędniczego spisanu, aktu notarialnego.
 M. Suchan — Kolonizator, Calle Alsina 463 Ba. Aires

Profesor Doktor M. Carballo
 Były suplent chorób skórnych i krwi
SPECJALISTA: Rzerzazka, Syfilis, Choroby moczowe
PROMIENIE X, Analizy moczu i krwi
PURADY \$ 3. — Codziennie od 9 — 12 i od 15 — 20.
 W sobotę poradę darmo dla okazieci ogłoszenia
 Zarządzający: P. A. HERRAK. Mówi się po polsku.
 C. LAVALLE 715, BUENOS AIRES

CLINICA DENTAL

Calle Gurruchaga 237
Dentaduras artificiales

Reforados e irrompibles desde \$ 45.—
 Reforados de oro de 18 kts. desde \$ 60.—
 De oro 22 kts. desde \$ 150.—
 Sacar muelas sin dolor \$ 2.—
 Corona de oro 22 Kts. garantidas \$ 10.—
 Dientes fijos 22 kts. garantidos \$ 15.—

CONSULTAS GRATIS
 Se atiende Martes y Sabado de 16 — 21 horas y Jueves de 14 — 19
 Precios especiales para obreros. Mencionando este aviso un descuento 5%. Los trabajos se hacen de material de mejor calidad.
 Se habla en polaco y ruso.
CALLE GURRUCHAGA 237. BUENOS AIRES

Jedyna Prawdziwa Polska

Klinika Dentystyczna
 Upoważniona przez Departament Narodowy Zdrowia
 Dyr. D-ra. M. WEINBERGA ze Lwowa — Lekarza — Dentysty
 Pierwszy i jedyny Polak lekarz — dentysta dyplomowany przez Uniwersytet Argentyński.
CORRIENTES 3770
 U. T. 62 (Mitre) 6652
 Rwanie i leczenie zębów bez bólu. Sztuczne zęby z najlepszego materialu po cenach dostępczych. GWARANCJA DŁUGOLETNIA.
 Purady bezpłatne. Przejazdych i prow. zabawia się natychmiast
 Godziny przyjęć od 1-3zej do 8-zej wieczorem.
 W niedziele i święta od 9-zej do 12-zej.

Maipu Pigall CASANOVA
 DANCING MODNY Maipu 320

KARTY OKRĘTOWE ZNACZNIE STANIAŁY
INFORMACJE
 W
Ca. CENTRAL EUROPEA
 469 SAN MARTIN 469

PRZYSŁIJ NAM SWÓJ ADRES, A OTRZYMASZ 6 NUMERÓW OKAZOWYCH „GŁOSU POLSKIEGO”

Jakie są polskie silniki lotnicze?

Jak sławo lotnictwa polskie otrzymało samoloty konstrukcji krajowej, na których wielu pilotów wykazało wysoką klasę i wartość polskich maszyn.

Ala te polskie samoloty miały jednak zagraniczne silniki, ciężarowo tylko wykonane w Polsce na zasadzie licencji.

W Polsce są jednak dobrzy konstruktorzy silników i odpowiednio fabryki, ale nowy silnik zanim zostanie przemierzony do użytku musi przejść przez liczne badania i szereg prób: na miękkość paliwa i smar, na moc maksymalną i minimalne obroty, wreszcie musi obciążyć bez przerwy przynajmniej 100 godzin. Dopiero wówczas może być zakwalifikowany.

Tymczasem nieodpowiedni materiał, użyty mało dokładne wykonanie jednej części spowodowało może zatracenie silnika, wytopienie panewek albo zgromadzenie się całego motoru. Trzeba wówczas robić próby od początku, wszystkie części stawiając na w. Pochabania to dużo pieniędzy, czasu i mozolnej pracy.

Mimo wszystko Polska posiada dużo dorobek w dziedzinie budowy silników lotniczych nie jest on jednak znany szerszemu ogółowi.

Pierwszym silnikiem lotniczym polskim i jednym z najoryginalniejszych typów na całym świecie był birtarski silnik inż. Brzeskiego. Pięciocylindrowy, chłodzony powietrzem o mocy około 120 koni mechanicznych, ważył zaledwie 50 kilogramów. Oryginalność jego polegała na ustawieniu cylindrów równoległe do osi śmigła oraz na obracaniu się jego w przeciwną stronę do ruchu śmigła.

Niestety, próby z tym silnikiem trwały bardzo długo, koszty były duże. Produkcja skończyła się na kilku sztukach.

Następnie ukazują się dwa silniki gwiazdowe 7 - mio i 5 - io cylindrowy, chłodzone powietrzem, przystosowane dla maszyn

sportowych i turystycznych ze względu na niewielką masę — 80 — 85 KM.

W tej kategorii pracują prawie wszyscy polscy inżynierowie konstruktorzy i np. inż. M. Pe ter buduje silnik o mocy 80 KM. Jest on również chłodzony powietrzem, posiada 4 cylindry, ustawione w szeregu.

Produkcje jego prowadzi Państwowe Zakłady Inżynierii „Ur sus”.

Wreszcie Polskie Zakłady Sko dy, największa w Polsce fabryka silników lotniczych, posiada kilka typów, konstr. inż. St. Nowakowskiego. Jest więc siedmio - cylindrowy, zwany „Carnym Piotrusiem” — o mocy 110 KM. Gwiazdowy o chłodzeniu powietrzem — silnik do maszyn turystycznych.

Z dalszej ewolucji tego silnika powstał nowy, przeznaczony do płatowca polskiego na „Challenge 1934”. Będzie więc polski płatowiec z polskim silnikiem.

Nowy silnik jest 9 - cio cylindrowym, gwiazdowym, chłodzonym powietrzem. Zaopatrzony w reduktor i sprężarkę posiada moc około 280 KM.

Największą jednak rewelacją jest ostatni silnik inż. Nowakowskiego. Podobny do poprzednich typów, zaopatrzony jest w sprężarkę i rozwija moc przeszło 400 KM. przy wadze własnej 237 kg. Daje to obciążenie 0,55 kg. na 1 KM. Jest to współzernik mieszony tykany w najlepszych silnikach zagranicznych. Zwykle wynosi on 0,7 do 0,95 kg. na KM.

ZADANIE

— Z dwóch krańcowych punktów szosy, mierzącej 500 kilometrów, wyjechały jednocześnie dwa motocykliści. Jeden jedzie z szybkością 100 kilometrów na godzinę drugi z szybkością 125 kilometrów na godzinę. Gdzie spotykają się obaj motocykliści? — W szpitalu, na oddziale chirurgicznym panie profesorze.

UWAGA!!

7.X, 1933 o godz. 20tej

B Or- Tipica X kiestra O Arana X

STRZELEC

Klub Bokserski przy Tow. Polskiem w Dock Sud c. Billinghurst 1767 urządził ZAWODY BOKERSKIE połączone z wspaniałą ZABAWĄ TANECZNĄ dnia 7. X. b. r. o godz. 20 w sali Tow. Polskiego c. Billinghurst 1767.

WALKI POKAZOWE

1. Gwiazdowski II. przeciw w. kocięcia	Kunin III. w. kocięcia
2. Kunin II. w. lekka	Sorrano w. lekka
3. Olasek " w. lekka	Gwiazdowski w. średnia
4. Michalik " w. średnia	Nowak w. ciężka
5. Mrzowski " w. ciężka	Maccaani w. pół-średni

WALKI (Peless)

3 r. 2 — 1.	M. Soto w. lekka
6. Y. Guasso w. lekka	5 r. 2 — 1.
7. A. Tiritico w. lekka	F. Accinelli w. lekka

WALKA POKAZOWA

8. J. Pawłowski A. Surubi.
BOKERSKI KONKURS W PODNOŻENIU JAJ (na tyżecze). — KONKURS WALCA !!! — KONKURS TANGA !!! — KONKURS FOX TROTA !!!

WSZYSTCY NA BOX!!!

UWAGA

Pieczętki gumowe wszelkiego rodzaju

WYKONUJE Drukarnia „DOM POLSKI” ulica SAN JOSE 1451 U. T. 23, Buen Orden 7947 BUENOS AIRES

Pierwsza Polska Apteka w Argentynie

ZDROWIE
Ignacio Farba ze Lwowa — LAVALLE 3100 esq. ANCHO RENA — U. T. 62 — 7287

Sprzedaj wszelkich polskich lekarstw po cenach przystępnych. Zamówienia lekarstw z prowincji załatwiamy w najkrótszym czasie. Gdzie nie mówią po polsku, tam nie jest A ptka Polska. Zastrzyki po cenach przystępnych. W porze o biadowej od g. 12 do 2-giej zamknięte. — Dla czytelników „Głosu Polskiego” 10 procent rabatu

EMIGRANCI! Wstępujcie do szeregów — Federacji „DOM POLSKI”!

Drukarnia DOMU POLSKIEGO

Wykonuje wszelkiego rodzaju roboty drukarskie Dla Towarzystw Polskich specjalnie dogodnie warunki

SAN JOSE 1451 U. T. 23, B. Orden 7947

DR. S. SCHAVELZON

SZEF KLINIKI SZPITALA MUSIZ

Po swiadczenia plewzawoproszonych nowoczesnych klinik w Paryżu, Berlinie i Warszawie, zaczyna od dziś przyjmować pacjentów osobliście w swej klinice. Choroby wewnętrzne, weneryczne, z płuc, serca, śledziona, krwi, skóry i przewlektle wewnętrzne. Przyjmuje w dnle powszednie od 2. 14 do 18 i od 20. 40 21, w niedzielę i święta od 8 do 9 rano. Dla robotników zwłaka w lecent. Rozmawia się po polsku, rusku, ukraiński i hiszpański. c. CHILE 1228 U. T. 28 — 2107

KLINIKA MEDYCZNA „ESLAVA”

Dyrektor: Dr. ARNALDO A. BASSO.

Specjalność: BLENNORRAGIA — SYPHILIS

Specjalny gabinet dla Pań i chorób kobiecych. Rozmówić się można po polsku, rosyjsku i niemiecku. SARMIENTO 1011, 4-te piętro. BUENOS AIRES

Tanie abonamenty — Ułatwienia w spłatach.

BILET NA KSIEZYC — 650 MILJONÓW ZŁOTYCH.

TYLE WYNOŚYLIBY KOSZTA ETERYCZNEJ PODRÓŻY

Uczony amerykański W. A. Conrad profesor matematyki w jednej akademii morskiej Stanów Zjednoczonych, zbadał ze skrupulatną dokładnością i powąga godną łopaci sprawy szczegółowy projekt podróży na księżyc docho dząc do sumiennej kalkulacji do wniosku, że tego rodzaju wyprawa byłaby praktycznie możliwa do przeprowadzenia, bez konieczności kwitów wprost astronomicznych. Według profesora Conrada koszt podróży na księżyc wynosiłby nie więcej jak 20 milionów funtów szterlingów co przy dzisiejszym kursie równa byłoby około 650 milionom złotych, które trzeba byłoby poważnie wydać na materiał pędny. Uczony twierdzi, że podróż taką można odbyć w specjalnej rakiecie wagi 10 ton, poruszanej mieszaniną alkoholu z tlenem,

AKUSZERKA POLSKA

dyplomowana przez Uniwersytet w Buenos Aires

FILOMENA BENES BILEK

C. LIMA 1217

Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 8 wieczorem

W niedziele cały dzień

Panie Polki mogą się zwracać z całym zaufaniem, będąc przekonane, że zostaną solidnie załatwione. U. T. 23, B. Orden 3389

Jedyny Polski Zakład Fotograficzny w Villa Crespo

G. DUBOVIS — c. TRIUNVIATO 673 (Pamiętajcie Triunvirato 673)

Wykonuje się prace artystyczne. Za okazaniem tego zdjęcia wielka zwłaka cen.

ZAKŁAD KRAWIECKI

27 Uszyte ubrania z materiału klienta — dokład daje darmo.

Szyje ubrania według najnowszej metody z materiału krajowego i zagranicznego.

C. VIAMONTE 657.

KLINIKA DENTYSTYCZNA „Modelo”

Dyrektor: Dr. Muchnik

Szybkie leczenie i twarzenie zębów bez bólu. — Pora dy bezpłatnie.

SANTA FE 3311, BUENOS AIRES

TLUMACZ PRZYSIĘGŁY

LEON FREYER

DYPLOMOWANY PRZEZ UNIWERSYTET W BUENOS AIRES

Tłumaczy wszelkiego rodzaju dokumenty prawne i języka polskiego na hiszpański i odwrotnie, sporządza rejestralne, pełnomocnictwa, daje śluby w Rejestrze Winiem i załatwia wszelkie papery szkolne po cenach bardzo niskich. — Przyjmuje od 12 — 14-tej i od 18 — 20-tej

BOLIVAR 1385. — 83. U. T. 23